САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН ДҮТОГ

Б. ДОЛГОРСҮРЭН

2020.11.03

САНХҮҮГИЙН ХОРИГ АРГА ХЭМЖЭЭ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГУУЛЛАГА

FATF

- 1989 — G-7 уулзалт
- 1990 онд анхны зөвлөмж
- 2000 — Хар, саарал жагсаалт
- 2001 — Терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиг үүрэг
- 2012 — ҮОХЗД-тэй тэмцэх чиг үүрэг

5 жил — Харилцан үнэлгээний тайлан

- МУТСТ тогтолцоог бүрдүүлэх
- Хууль, эрх зүйн зохицуулалт бий болгох
- Олон улсын санхүүгийн системийг хамгаалах

<u>Хяналтын 3 төрөл:</u>

- Энгийн хяналт
- Өргөтгөсөн хяналт
- **Эрчимтэй өргөтгөсөн хяналт**

9 бүсийн байгууллага

APG

Asia/Pacific Group on Money Laundering

Жилд 3 удаагийн хурал

2, 6, 10 дугаар сар

200 гаруй улс орон

39 гишүүн байгууллага

ФАТФ-аас улс орнуудын мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагааг дараах 2 шалгуураар үнэлдэг. Үүнд:

- Улс орон ФАТФ-ын зөвлөмжүүдийг хууль, журам заавартаа хэрхэн тусгасан гэдгийг Техникийн 40 зөвлөмжийн биелэлтээр үнэлдэг;
- Эрсдэлийн үнэлгээг авч хэрэгжүүлэх, харилцагчийг таних, хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх, терроризмыг санхүүжүүлэх, ҮОХЗД-тэй тэмцэх зэрэг МУТСТ бүхий л үйл ажиллагааг хамруулдаг;
- **8 болон түүнээс олон техникийн зөвлөмжид биелүүлээгүй эсвэл хэсэгчлэн биелүүлсэн гэсэн үнэлгээ авсан тохиолдолд саарал жагсаалтад орох үндэслэл болдог.**

ФАТФ-ын техникийн 40 зөвлөмж

- Үр дүнтэй байдлын Шууд хэрэгжилт нь 40 зөвлөмж хэр үр дүнтэй хэрэгжиж байгааг үнэлдэг;
- Техникийн зөвлөмжүүд хангагдаж байж шууд хэрэгжилт хангагдах нөхцөл бий болдог.
- **Нэг шууд хэрэгжилтийн үзүүлэлт хангалтгүй гэж дүгнэгдвэл саарал жагсаалтад орох үндэслэл болдог**

Үр дүнтэй байдлын 11 Шууд хэрэгжилт

Монгол Улс ба саарал жагсаалт 2019

2017

Харилцан үнэлгээ
Эрчимтэй өргөтгөсөн хяналтад орсон

2019.01

Хүсэлт
Техникийн 20 зөвлөмжийн үнэлгээг ахиулах хүсэлтийг АНДМУТБ-д илгээв

2019.07

ШХ тайланг хүргүүлэв

2019.10

Дахин үнэлгээний тайлан батлагдав
4 ШХ-д 6 хугацаатай үүрэг даалгавар өгч саарал жагсаалтад оруулсныг зарлав.

2019.12 2020.02

Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэгт явцын тайлангуудыг хүргүүлэв

2020.06

Монгол улсыг өгсөн үүрэг даалгаврыг хангалттай биелүүлсэн гэж үзэв.

2020.09

Дахин үнэлгээний тайлан батлагдав

2020.10.01-02

Газар дээрх хяналт шалгалт

Ажлын даалгаврыг биелүүлж дуусах эцсийн хугацаа: 2021 оны 5 дугаар сар

Нийт 3 удаагийн тайланг, 3 хамгаалалтыг хийж, 6 сарын дотор үүрэг даалгаврыг бүрэн биелүүлж ажиллалаа

Үүрэг даалгавар

Шууд хэрэгжилт 3

-СББМҮҮ-ийн салбарын МУТС эрсдэлийн ойлголтыг сайжруулах,
-ХШ-ыг эрсдэлд суурилсан аргачлалаар хийх,
-Үүргээ зөрчсөн тохиолдолд арга хэмжээ авах.

Шууд хэрэгжилт 8

Хилээр мэдүүлээгүй/худал мэдүүлсэн мөнгөн тэмдэгтийг хураан авах, битүүмжлэх, гаргасан зөрчилд арга хэмжээ авах.

Шууд хэрэгжилт 7

-Мөнгө угаах үйлдлийг тогтоосон эрсдэлтэй нь нийцүүлэн мөрдөн шалгах, яллах ажиллагааг нэмэгдүүлэх.

Шууд хэрэгжилт 11

-ҮОХЗДТС-тэй холбоотой хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, үүнд хяналт тавих,
-Эрх бүхий байгууллагын уялдаа холбоог сайжруулах,
-Гаргасан зөрчилд арга хэмжээ авах.

Монгол Улс ба саарал жагсаалт

40 зөвлөмж	2017	2019	2020
Биелүүлээгүй	5	0	0
Хэсэгчлэн биелүүлсэн	15	5	3
Ихэнхийг биелүүлсэн	15	28	29
Бүрэн биелүүлсэн	5	7	8

Санхүүгийн зохицуулах хороонд нийт 40 зөвлөмжийн 25 нь шууд болон шууд бус хамааралтай

2019 онд үнэлгээг ахиулаагүй үлдсэн зөвлөмжүүд

Зөвлөмж 1, 8, 14, 35

ФАТФ-ЫН 40 ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Хорооноос шууд хамааралтай

Зөвлөмж 1

Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ

Зөвлөмж 14

Мөнгө болон үнэ бүхий зүйл шилжүүлэх үйлчилгээ

Зөвлөмж 28

СББМҮҮ-ийн зохицуулалт, хяналт шалгалт

Хагас хэрэгжилттэй 3 зөвлөмжийн үнэлгээг ахиулах хүсэлт гаргав.

	2017	2019	2020
Зөвлөмж 1	Хэсэгчлэн биелүүлсэн	-	-
Зөвлөмж 14	Хэсэгчлэн биелүүлсэн	-	Бүрэн биелүүлсэн
Зөвлөмж 28	Биелүүлээгүй	Хэсэгчлэн биелүүлсэн	Ихэнхийг биелүүлсэн

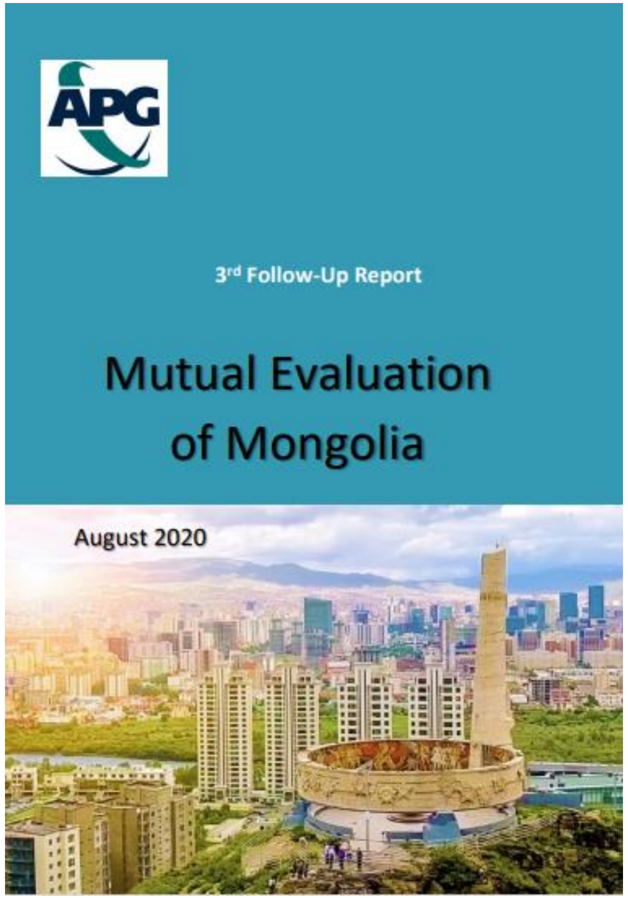

ХОРООНООС АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АЖЛУУД

Хуулийн холбогдох нэмэлт өөрчлөлтүүд:

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон. 2020.01.17	Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль нэмэлт, өөрчлөлт орсон. 2020.01.17	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон. 2020.01.17	“Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд зайны болон газар дээрх хяналт, шалгалт хийх журам”-ыг баталсан. 2020.04.08	“Банкнаас бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйл ажилгааг тусгай зөвшөөрөлтэйгээр эрхлэх тохиромжтой этгээдийг тодорхойлох журам”-ыг баталсан. 2020.04.08

САЛБАРЫН ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ 2019

Салбарууд	Салбарын эрсдэл 2019
Банк бус санхүүгийн байгууллага	Өндөр
Даатгагч, даатгалын мэргэжлийн оролцогчид	Дунджаас доош
ҮЦЗЗ-д оролцогч мэргэжлийн байгууллагууд	Дунджаас дээш
Хадгаламж, зээлийн хоршоо	Бага
Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлал	Өндөр

Mongolian Marketing Consulting Group | YOUR RESEARCH PARTNER

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ХЯНАЛТ ТАВИХ МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ БАНК БУС САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

2019.12.13

Захиалагч: Санхүүгийн зохицуулах хороо

Зөвлөх: "Эм Эм Си Жи" ХХК

ESOMAR'19 corporate

УРЬДЧИЛСАН ҮР ДҮН
ББСБ

Үнэлгээний дата, мэдээ цуглуулалт:

- Дэлхийн банкны зааварт тусгагдсан хяналтын болон эмзэг байдлын бүх хувьсагчдын хүрээнд 228-256 ББСБ-уудаас авсан 3 удаагийн асуумж;
- СЗХ-ны зөвшөөрөл хариуцсан болон хяналт тавих чиг үүргийг хэрэгжүүлж буй 10 албан хаагчид
- ББСБ-ын 230 харилцагч, үйлчлүүлэгчдээс санамсаргүй түүврийн аргаар явуулсан асуумжийн хүрээнд ажилтан, албан хаагчдын шударга үнэнч байдал, авлигалаас ангид байдал.
- СЗХ-ны зохицуулалттай 110 ББСБ-тай хийсэн тодорхой төрлийн асуумжийн дагуу хийгдсэн фокус бүлгийн ярилцлага хийсэн бөгөөд тодруулга хийж, хариултыг дэлгэрүүлэх, баталгаажуулах замаар тэмдэглэлийг нэмж хөтөлсөн.

Салбарын мөнгө угаах эмзэг байдал 0.44 буюу “ДУНДЖААС ДООГУУР” түвшинд байна.

УЛИРЛЫН ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээрх асуулга

[ЗОРИЛГО 1] Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлд заасны мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь тус хуулиар тодорхойлсон зарим чиг үүргийг өөрийн байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх, зохицуулалтын байгууллага хяналт тавих үүрэгтэй. Тус үүргийн хүрээнд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс 2020 оны 03 дугаар улирлын зайны хяналт шалгалтад шаардагдах мэдээллийг цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, салбарын мэдлэгийн түвшинг тогтоох, цаашдын сургалтын хөтөлбөрийн агуулга боловсруулах, 3 дугаар улирлын үзүүлэлтийг өмнөх оны мөн үеийн байдалтай харьцуулах, эрсдэлийн үнэлгээнд ашиглахад оршино.

[ЗОРИЛГО 2] Мэдээлэх үүрэгтэй этгээд асуултад хариулах явцад холбогдох хууль, дүрэм журмыг бие даан судлах, мэдлэг, мэдээллээ бататгах зорилготой.

Асууж, тодруулах зүйл байвал 70137047 дугаараас лавлана уу. Баярлалаа

2020 оны 1 дүгээр улиралд: 428 ББСБ
2020 оны 2 дугаар улиралд: 200 ББСБ

МУТА

- ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН АКТУУД
- ЗААВАР, ЗӨВЛӨМЖ, ГАРЫН АВЛАГА
- МЭДЭЭ, МЭДЭЭЛЭЛ
- ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ
- САНХҮҮГИЙН ЗОРИЛТОД АРГА ХЭМЖЭЭ
- WWW.AMLCFT.MN

Зайны хяналт шалгалт

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН I УЛИРАЛД ИРҮҮЛЭ...

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН II УЛИРАЛД ИРҮҮЛЭ...

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН III УЛИРАЛД ИРҮҮЛ...

ББСБ-УУДЫН ХАМРАГДСАН СУРГАЛТ

Тайлант он	Комплаенс ба ёс зүй			Сертификатжуулах сургалт		
	Хамрагдсан ББСБ	Хамрагдсан ажилтан	Давтамж	Хамрагдсан ББСБ	Хамрагдсан ажилтан	Давтамж
2017				67	74	3
2018				67	71	3
2019	354	510	6	74	83	3
2019*	75	270	4			
2020	28	156	2			

ФАТФ-ЫН МЭДЭГДЭЛ

"Монгол улсад өгсөн үүрэг даалгаврууд бүрэн биелж эрчимжүүлсэн хяналтаас гарлаа. ФАТФ-аас Монгол улсын мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чадавхад мэдэгдэхүйц ахиц дэвшил гарсан байгааг онцоллоо."

2020.10.26

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭД

- 542 — Банк бус санхүүгийн байгууллагын салбар
- 53 — Үнэт цаасны зах зээл
- 256 — Хадгаламж зээлийн хоршоодын салбар
- 17 — Даатгалын зах зээл
- 142 — ҮМҮЧЭТХАЭ-ийн салбар
- 142 — Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлагчдын салбар

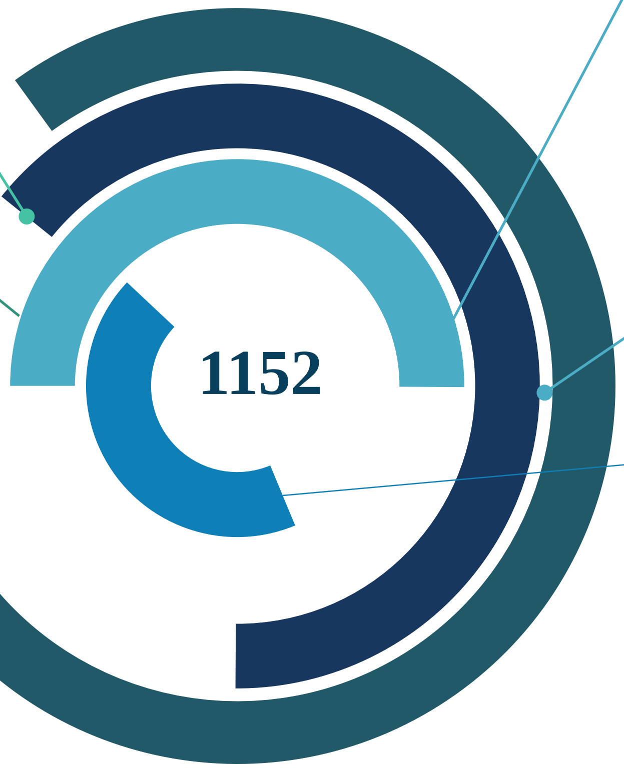

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДИЙН ҮҮРЭГ

- Байгууллагын эрсдэлийг үнэлж, МУТСТ дотоод хяналтын хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх
- Харилцагчийг таньж мэдэх, өндөр эрсдэлтэй харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг авч хэрэгжүүлэх. Харилцагч, МУТСТ хуульд заасан мэдээллийг өгөхөөс татгалзвал үйлчилгээ үзүүлэхээс татгалзах
- Эцсийн өмчлөгчийг таних
- 20 сая төгрөг, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгө, гадаад төлбөр тооцооны тухай мэдээллийг ажлын 5 хоногт багтааж СМА-нд мэдээлэх
- Гүйлгээ хийх оролдлогыг МУТС гэмт хэрэгтэй холбоотой гэж сэжиглэсэн, мэдсэн бол СМА-нд 24 цагийн дотор мэдээлэх

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДИЙН ҮҮРЭГ

- Баримт материалыг аюулгүй газар 5-с доошгүй жил хадгалах
- Батлагдсан журмын дагуу тодорхой гүйлгээ, түүнд оролцогч талуудын тухай мэдээллийг эрх бүхий хууль сахиулах болон терроризмтэй тэмцэх чиг үүрэг бүхий байгууллагад гаргаж өгөх
- Дотоод сургалтыг байнга зохион байгуулж, удирдлага, албан хаагчдыг шаардлагатай мэдээлээр хангах
- Харилцагчийн гүйлгээний талаарх мэдээллийг бусдад өгөх болон дамжуулахгүй байх, мэдээллийн нууцлалыг хадгалах
- Хуульд заасан бусад

ББСБ-уудын СМА-нд хүргүүлсэн сэжигтэй гүйлгээ болон бэлэн мөнгөний гүйлгээний тоо

Он	Сэжигтэй гүйлгээ мэдээлсэн ББСБ-ын тоо	20 сая ба түүнээс дээш дүнтэй гүйлгээг мэдээлсэн ББСБ-ын тоо	Бэлэн гүйлгээний тоо
2017	-	-	8644
2018	5	198	12,998
2019	7	201	10,711

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Улирал бүр зохицуулалтын нийт 1,139 мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс МУТСТ асуулгыг цахимаар авч байна

2020 онд одоогоор нийт 72 мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд МУТСТ чиглэлээр газар дээрх хяналт, шалгалт хийсэн

2020 онд одоогоор нийт 30 мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд УБАШ хүргүүлсэн

МУТСТ чиглэлээр 4 зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа хийгдсэн

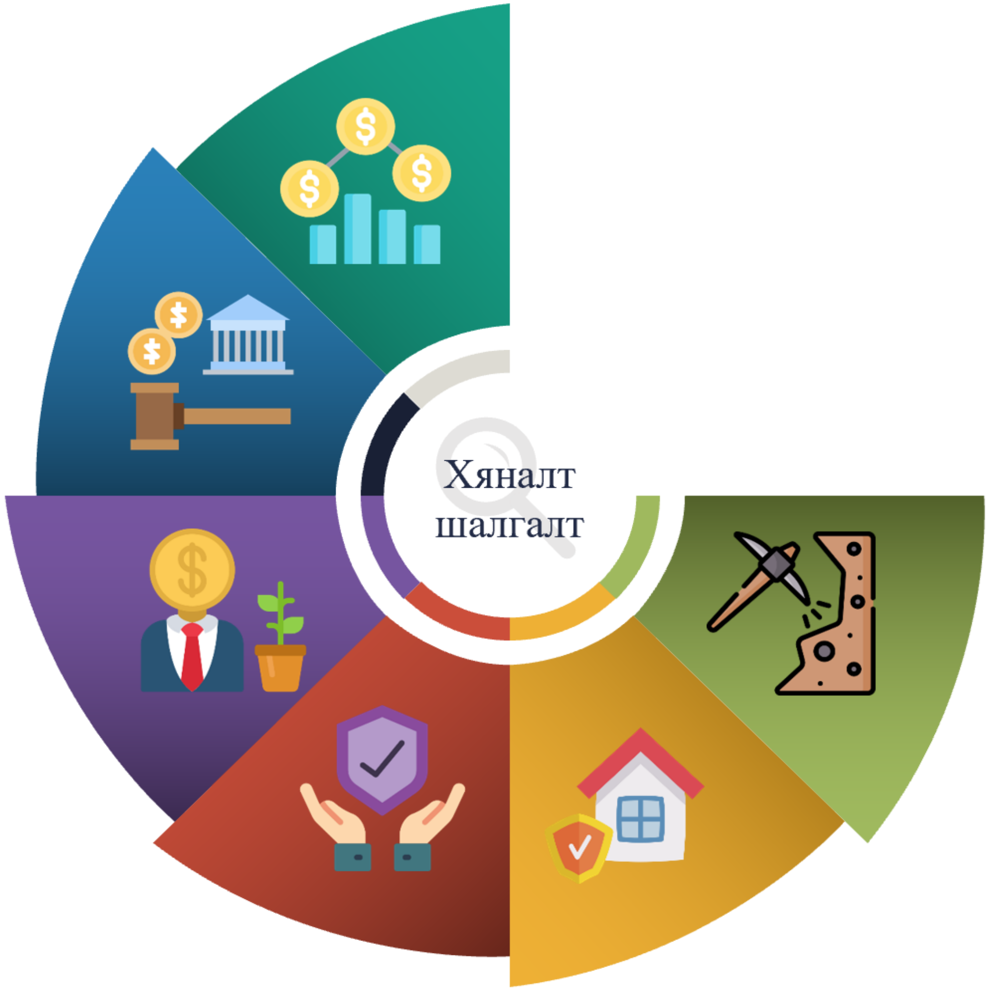

Цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

- “Банкнаас бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэйгр эрхлэх тохиромжтой этгээдийг тодорхойлох журам”-ын дагуу тохиромжтой этгээдэд байнга хяналт тавина
- Улирал тутмын дараа сарын эхний 10 өдрийн дотор мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээрх асуулгыг авч, үр дүнд үндэслэн эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалт хийнэ
- Хяналт шалгалтыг эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын тогтолцоонд бүрэн шилжүүлж, зөвхөн өндөр эрсдэлтэй байгууллагуудад хянан шалгалт хийх замаар шалгалтын тоог цөөрүүлж, чанарыг нэмэгдүүлнэ
- Хороонд ирүүлж буй дотоод хяналтын хөтөлбөрт хяналт тавих, зөвлөмж хүргүүлэх замаар хөтөлбөрийн чанарыг сайжруулна
- Монголын Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын холбооны мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх чиглэлээрх чадавхыг сайжруулж, нэгдсэн нэг мэдээллийн цонхыг бий болгоно
- Комплаенсын ажилтнуудыг тогтмол МУТСТ чиглэлээр чадавхжуулж, мэдлэгийн түвшинд тохирсон сургалтын хөтөлбөрөөр илүү нарийн мэргэшүүлнэ
- Илэрсэн зөрчилд нь тохирсон, давтан үйлдэхээс сэргийлсэн хариуцлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

FINANCIAL REGULATORY COMMISSION OF MONGOLIA

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

Засгийн газрын IV байр

Бага тойруу 3, Чингэлтэй дүүрэг

Улаанбаатар хот, Монгол улс

70137047

muta@frc.mn